

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 9/2026 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen metsänhoidon tukijärjestelmien toimivuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Hanna-Leena Mattila /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 9/2026 vp:

Miten hallitus arvioi Kemera-tukien nykyistä valvontakäytäntöä tilanteissa, joissa tuen epääminen perustuu vähäiseen mittapoikkeamaan,

aikooko hallitus selkeyttää tai joustavoittaa tukiehtoja ja niiden soveltamista, jotta tukijärjestelmä kannustaa aktiiviseen metsänhoitoon eikä lisää hallinnollista epävarmuutta ja

miten hallitus varmistaa, että tukien takaisinperintä ja siihen liittyvä laskutus tapahtuvat viivytystä ja hallinnollisesti tehokkaasti?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kirjallisessa kysymyksessä on kuvattu lyhyesti yksittäistä nuoren metsän hoitoa koskevaa työtä, johon on myönnetty tukea kestävän metsätalouden määräaikaisten rahoituslain (34/2015) eli ns. Kemera-lain nojalla. Kyseinen laki oli voimassa 31.12.2023 asti. Tapausta ei liene yksilöity tarkemmin henkilötietojen suojaan liittyvistä syistä. Tässä vastauksessa selvitetään sen sijaan yleisellä tasolla metsätalouden tukiin liittyvien hankkeiden käsittelyä kirjallisessa kysymyksessä esitetyn kaltaisissa tapauksissa.

Kirjallisen kysymyksen mukaan yksittäinen puu olisi ylittänyt Kemera-tukiehtojen mukaisen läpimittarajan ja että tuki olisi tämän takia eväetty kokonaisuudessaan. Todettakoon, että tukiehtoja tarkastellaan metsikkökuviotasolla, ei yksittäisten puiden tasolla. Tarkastukset tehdään maa- ja metsätalousministeriön hyväksymän tarkastusohjeen mukaan. Tarkastusohjeen mukaan maasto-tarkastuksissa mitataan yhdeltä metsikkökuviolta useita eri koealoja ja puuston keskitunnukset lasketaan näiden koealatietojen pohjalta.

Todettakoon, että kestävän metsätalouden määräaikaisten rahoituslain 47 §:n mukaan maastossa tehtävissä mittauksissa käytetään metsätaloudessa yleisesti käytettäviä mittaus- ja arviointimene-

telmiä. Lain esitöissä (HE 138/2014 vp) todetaan muun muassa, että lain toimeenpanossa katsottaisiin säädösten mukaisiksi tapaukset, joissa maastossa mitattavan tai arvioitavan tunnuksen lukuarvo on enintään metsäalalla yleisesti sovellettavan mittausten menetelmän tuottaman keskivirheen sisällä säädetystä lukuarvosta. Yli keskivirheen päässä säädetystä lukuarvosta olevat tapaukset katsottaisiin virheelliseksi. Metsäkeskus ottaa siis tarkastuksissa huomioon mittaustarkkuuden, mutta myös työn toteutuksen ja tarkastuksen välissä tapahtuneen puuston kasvun.

Lain 39 §:n 2 momentin mukaan Metsäkeskuksen tulee antaa tuensaajalle mahdollisuus maastotarkastuksessa todettujen puutteiden korjaamiseen, jos puutteet ovat vähäisiä ja kohtuullisen helposti korjattavissa.

Kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain 40 §:ssä säädetään tuen palauttamisesta ja takaisinperinnästä. Sen mukaan tuen palauttamisen ja takaisinperinnän perusteista säädetään valtionavustuslaissa. Tuki, joka tulee valtionavustuslain 20 §:n nojalla palauttaa, tulee maksaa takaisin Metsäkeskukselle. Metsäkeskuksen tulee tehdä Ruokavirastolle esitys tuen takaisinperimiseksi, jos sen tietoon tulee valtionavustuslain 21 tai 22 §:ssä säädetty takaisinperinnän peruste. Sen jälkeen Ruokavirasto päättää tuen takaisinperinnästä.

Tapauksissa, joissa tuensaaja ei kiistä tarkastustulosta, menettelynä on tuen palauttaminen. Tällöin Suomen metsäkeskus antaa tuen saajalle määräajan, johon mennessä tuen saajan on tehtävä palautus Suomen metsäkeskuksen tilille. Mikäli tuensaaja ei vapaaehtoisesti palauta virheellistä tukea tai suorittaa maksun vain osittain, tulee Suomen metsäkeskuksen tehdä esitys Ruokavirastolle tuen takaisinperimiseksi.

Kestävän metsätalouden määräaikainen rahoituslain mukaisia tukia voitiin myöntää vuosina 2015–2023. Tukijärjestelmään koskevia maksatuksia voidaan tehdä vielä vuonna 2026. Tukijärjestelmän rahoitusta saaneita hankkeita koskee työajin mukaan 7–10 vuoden hoito- ja kunnossapitovelvoite. Se alkaa toimenpiteelle myönnetyn tuen loppuun maksamisesta. Hoito- ja kunnossapitovelvoitteen rikkominen johtaa tuen palauttamiseen. Tuen palauttamista ja takaisinperintää koskevat menettelyt ovat olleet samoja lain voimaantulosta lähtien.

Metsätalouden määräaikainen kannustejärjestelmä on korvannut kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain vuoden 2024 alusta lähtien. Metsätalouden määräaikaisen kannustejärjestelmän myötä työajien tukiehtoihin on tullut muutoksia. Esimerkiksi nuoren metsän hoidon keskiläpimittaan perustuvasta tukiehdosta on luovuttu. Sen tilalle tuli keskipituuteen liittyvä tukiehto. Samassa yhteydessä on lakiin sisällytetty määräajat takaisinperintään liittyvien esitysten ja päätösten tekemiselle. Määräaikoja koskevat säännökset ovat metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä annetun lain (71/2023) 45 §:n 2 momentissa. Määräaikoja koskevilla säännöksillä on haluttu valmistaa asioiden viivytyksetön käsittely. Todettakoon, että sekä Suomen metsäkeskus että Ruokavirasto ovat toiminnassaan velvollisia noudattamaan hallintolakia (434/2003), jonka 23 §:n 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että tukijärjestelmää valmisteltaessa kiinnitetään säännönmukaisesti huomiota tukien kannustavuuteen. Valmisteluun vaikuttavat myös EU:n valtiontukisäännöt. Kun käytettävissä on vähemmän julkista rahoitusta, pyritään käytettävät varat ohjaamaan tukiehdoin mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla. Tukijärjestelmän valmistelussa joudutaan kaiken kaikkiaan sovittamaan yhteen erilaisia tavoitteita. Näin on tehty myös valmisteltaessa metsätalouden määräaikaista kannustejärjestelmälakia.

Helsingissä 25.2.2026

Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah

VN/4705/2026-MMM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: